

FARMACOLOGIA CLINICĂ A PREPARATELOR ANTITUBERCULOASE, ANTIMICOTICE, ANTIVIRALE ȘI ANTIPROTOZOICE

A. Actualitatea temei

Tuberculoza, este o maladie socio-economică infecțioasă, care prezintă o problemă importantă în medicina contemporană. Creșterea vertiginosă a incidenței tuberculozei și a rezistenței micobacteriilor la remediile chimioterapice specifice, necesită eforturi sociale și financiare majore. Bolnavii necesită un tratament de durată cu crearea unor condiții sociale adecvate. Elaborarea unor preparate antituberculoase efective și inofensive de asemenea constituie o problemă dificilă, determinată de particularitățile agentului patogen și al patologiei.

Fungii, reprezintă o clasă specifică de microorganisme care necesită elaborarea medicamentelor cu acțiune țintită și selectivă prin influența unor etape cheie în multiplicarea și dezvoltarea lor. Tratamentul antimicotic prezintă dificultăți, determinate de tipul micozelor (locale sau sistemice) și lipsa medicamentelor, capabile să se concentreze în organele și țesuturile țintă, fără a influența negativ macroorganismul. Aceste probleme capătă o importanță și mai mare în cazul tratamentului de durată lungă, când organismul se confruntă cu stări imunodeficitare secundare.

Virusurile, ca agenți patogeni, reprezintă o clasă specifică de microorganisme, care impun elaborarea unor medicamente cu acțiune țintită și selectivă asupra diferitelor etape de multiplicare și dezvoltare a lor. Concomitent, tratamentul antiviral prezintă unele dificultăți, determinate de particularitățile structurale ale virusurilor și de evoluția infecțiilor virale. Acest fapt necesită implimentarea medicamentelor capabile să se concentreze în organele și țesuturile afectate, să influențeze asupra enzimelor cheie ale multiplicării virale, dar fără a exercita o influență negativă asupra macroorganismului. Aceste probleme capătă o importanță și mai mare în cazul când tratamentul are eficacitate variabilă și este de durată lungă. Virusurile dezvoltă relativ rapid rezistență, iar organismul se confruntă cu unele stări imunodeficitare secundare.

Protozoarele sunt capabile să provoace un șir de maladii cu tablou clinic specific în dependență de parazitul cauzal, iar medicamentele antiprotozoice sunt reprezentate de diverse grupe de substanțe cu acțiune specifică asupra parazitului în funcție de localizare și forma maladiei provocate de el.

B. Scopul instruirii

Însușirea principiilor clinico-farmacologice de argumentare a prescripției, selectării și aprecierii eficienței preparatelor antituberculoase, antimicotice, antivirale și antiprotozoice.

C. Obiective didactice

Studentul trebuie să posede abilitățile de a:

- utiliza principiile mecanismului de acțiune și particularitățile efectului antibacterian a preparatelor antituberculoase antimicotice, antivirale și antiprotozoice pentru selectarea lor rațională;
- analiza și aprecia rezultatele metodelor microbiologice, de laborator și instrumentale pentru determinarea eficacității și corectarea tratamentului antibacterian specific;
- prognoza complicațiile posibile și reacțiile adverse ale preparatelor antituberculoase antimicotice, antivirale și antiprotozoice;
- prognoza dependența fenomenelor adverse de regimul de dozare și starea funcțională a organelor și sistemelor organismului;
- întocmi formularul medicamentelor personale, (medicamente-P).

D. Cunoștințe din disciplinele studiate anterior și cele de tangență.

Microbiologie. Structura, particularitățile de dezvoltare, multiplicare și toxicitate a micobacteriilor și fungilor. Metodele microbiologice și serologice de diagnosticare a infecției micobacteriene și fungice. Determinarea sensibilității agenților patogeni la chimioterapicele specifice. Structura, particularitățile de dezvoltare, multiplicare și toxicitate a virusurilor. Metodele microbiologice și serologice de diagnosticare a infecției virale și parazitare.

Ftiziopulmonologie. Clasificarea tuberculozei. Patogeneza, tabloul clinic și criteriile

microbiologice, serologice de diagnosticare a tuberculozei. Principiile de tratament. Profilaxia tuberculozei.

Dermatovenerologie. Clasificarea micozelor. Patogeneza, tabloul clinic și criteriile de diagnosticare a candidozelor, dermatomicozelor, onicomicozelor și micozelor sistemice. Principiile de tratament. Profilaxia micozelor.

Boli infecțioase. Patogeneza, tabloul clinic și criteriile biochimice și serologice de diagnosticare a infecțiilor virale (hepatitelor, SIDA, herpesului, gripei, etc.) și parazitare. Principiile profilaxiei și tratament.

Farmacologia. Clasificarea, mecanismele de acțiune, indicațiile, contraindicațiile și reacțiile adverse ale preparatelor antituberculoase antimicotice, antivirale și antiprotozoice.

E. Întrebări pentru autoinstruire

1. Clasificarea preparatelor antituberculoase (OMS). Mecanismele de acțiune ale preparatelor antituberculoase. Grupele noi de preparate antituberculoase.
2. Farmacologia clinică a ansamicinelor: particularitățile spectrului și mecanismului de acțiune, indicațiile și principiile de selectare, contraindicațiile și precauțiile pentru administrare, reacțiile adverse tipice și profilaxia lor, farmacocinetica.
3. Farmacologia clinică a derivații hidrazidelor: particularitățile spectrului și mecanismului de acțiune, indicațiile și principiile de selectare, contraindicațiile și precauțiile, reacțiile adverse tipice și profilaxia lor, farmacocinetica.
4. Farmacologia clinică a antibioticelor ca antituberculoase: particularitățile spectrului și mecanismului de acțiune, indicațiile și principiile de selectare, reacțiile adverse tipice și profilaxia lor, farmacocinetica.
5. Farmacologia clinică a preparatelor sintetice utilizate ca antituberculoase: particularitățile spectrului și mecanismului de acțiune, indicațiile și principiile de selectare, reacțiile adverse tipice și profilaxia lor, farmacocinetica.
6. Particularitățile mecanismelor de acțiune, indicațiile și principiile de utilizare a fluorchinolonelor, oxazolidinonelor, delamanidei, bedacvilinei, clofaziminei.
7. Principiile de tratament a tuberculozei. Rezistența la preparatele antituberculoase: mecanismele și căile de combare.
8. Particularitățile administrării preparatelor antituberculoase în sarcină și perioada alăptării.
9. Clasificarea preparatelor antimicotice. Mecanismele de acțiune ale preparatelor antimicotice. Grupele noi de preparate antimicotice.
10. Farmacologia clinică a antibioticelor antimicotice: particularitățile spectrului și mecanismului de acțiune, indicațiile, reacțiile adverse tipice și profilaxia lor, farmacocinetica.
11. Farmacologia clinică a azolilor ca antimicotice: particularitățile spectrului și mecanismului de acțiune, indicațiile, reacțiile adverse tipice și profilaxia lor, farmacocinetica.
12. Farmacologia clinică a echinocandinelor și preparatelor sintetice ca antimicotice: particularitățile spectrului și mecanismului de acțiune, indicațiile.
13. Clasificarea preparatelor antivirale după utilizarea clinică.
14. Preparatele antigripale: clasificarea, particularitățile spectrului și mecanismului de acțiune. Indicațiile și principiile de selectare, reacțiile adverse tipice și profilaxia lor, farmacocinetica.
15. Preparatele antiherpetice: clasificarea, particularitățile spectrului și mecanismului de acțiune, indicațiile și principiile de selectare, reacțiile adverse tipice și profilaxia lor, farmacocinetica.
16. Preparatele antiretrovirale (SIDA): clasificarea, particularitățile spectrului și mecanismului de acțiune, indicațiile și principiile de selectare, reacțiile adverse tipice și profilaxia lor, farmacocinetica.
17. Farmacologia clinică a preparatelor utilizate în tratamentul hepatitelor virale: clasificarea,

particularitățile spectrului și mecanismului de acțiune, indicațiile și principiile de selectare, reacțiile adverse și profilaxia lor.

18. Farmacologia clinică a preparatelor utilizate în tratamentul infecției cu citomegalovirus, papilomavirus și coronavirus: particularitățile spectrului și mecanismului de acțiune, indicațiile.
19. Particularitățile administrării preparatelor antivirale în sarcină și perioada alăptării.
20. Clasificarea preparatelor antiprotozoice. Particularitățile spectrului și mecanismului de acțiune, indicațiile și principiile de utilizare a preparatelor utilizate în tratamentul malariei, amebiazei, trichomonadozei, lamblozei și pneumocistozei.

II. Selectarea și utilizarea clinico-farmacologică a preparatelor medicamentoase în unele stări și afecțiuni clinice:

Principiile selectării și utilizării preparatelor antituberculoase în tratamentul tuberculozei sensibile și rezistente.

Principiile selectării și utilizării preparatelor antimicotice în tratamentul micozelor sistemice și locale.

Principiile selectării și utilizării preparatelor antivirale în tratamentul gripei, infecțiilor cu citomegalovirus și papilomavirus.

Principiile selectării și utilizării preparatelor antiprotozoice în tratamentul trichomonadozei, pneumocistozei.

F. Lucrul individual

1. Caracteristica succintă a principalelor preparate:

pe verticală – Denumirea Comună Internațională (DCI) a preparatului (în română),

pe orizontală – sinonimele, formele de livrare, modul de administrare, dozele (terapeutice, maxime), mecanisme de acțiune, indicațiile, contraindicațiile, reacțiile adverse:

moxifloxacină, levofloxacină, capreomicină, kanamicină, linesolid, rifampicină, ganciclovir, oseltamivir, lamivudină, stavudină, hidroxiclorochină, co-trimoxazol, bedacvilină, delamanidă.

2. Exerciții de receptură medicală (vezi Indicații metodice pentru lucrări practice la farmacologie a. III):

izoniazidă, etambutol, pirazinamidă, streptomycină, amfotericina B, nistatină, clotrimazol, ketoconazol, fluconazol, terbinafină, micoheptină, interferon alfa, rimantadină, aciclovir, foscarnet, ribavirină, vidarabină, zidovudină, amantadină, famciclovir, nevirapină, ritonavir, foscarnet, clorochină, metronidazol, furazolidon, solusurmină, pirimetamină, tetraciclină.

3. Indicații preparatele utilizate în (pentru):

tuberculoza pulmonară sensibilă; tuberculoză pulmonară cu polirezistență; profilaxia tuberculozei; meningita tuberculoasă; candidoze sistemice; micoze sistemice (aspergiloză, histoplasmoză etc.); candidoze vaginale, candidoze cutanate; candidoze intestinale; onicomicoze; dermatomicoze (epidermofitie, tricofitie, microsporie); infecții herpetice cutanate; infecții herpetice oftalmice; infecții herpetice sistemice; profilaxia sezonieră a gripei; tratamentul gripei la pacienții cu risc major; tratamentul infecției cu HIV; tratamentul hepatitei virale B; tratamentul hepatitei virale C; tratamentul leucemiei granulocitare cronice; tratamentul sindromului Kapoși la pacienții cu HIV; tratamentul pneumoniei cu virusul sincițial respirator, lambloză, toxoplasmoza, trichomonadoza, dizenteria amebiană, accese de malarie, profilaxia individuală a malariei, pneumocistoză, infecția cu papilomavirus, infecția cu citomegalovirus.

4. Teste (Farmacologia clinică (teste de autoevaluare), Chișinău-2000, pag. 345, 375.

5. Клиническая фармакология (Тесты для самоподготовки), Кишинэу-2014. стр. 123, 131.

6. Cazuri clinice (Ghid cazuri clinice), Chișinău-2017, pag. 113.

7. Situații virtuale (filme). Îndrumar pentru lucrări de laborator la farmacologie Chișinău-2016, pag. 325, 334.

8. Selectarea medicamentelor P-personale și tratamentului P-personal după criteriile eficacității, inofensivității, acceptabilității și cost pentru includerea în formularul personal (medicamente P).